

15585

4844/24724

החוג לבולאות של ההתישבות העובדת
במועצות האזוריות געתון, סולם צור, נעמן

ינואר 1979

מס' 4844/24724
מס' 15585

ע ל ו ן מ ס ' 1

פתח דבר

בהתישבות העובדת - במשך עשרות שנים, נעשו נסיונות רבים לארגן אספני הבולים הפזורים במאות ישובים, אולם עד עתה ללא הצלחה יתרה.

אמנם מספר פעמים התארגנו התאגדויות אזוריות וכן זעירות יותר בישובים בודדים, אולם לאחר תקופות קצרות "שבקו חיים" מסיבות שונות.

החוג שלנו מתקיים זה קרוב לשנה ו"מחזיק מעמד". בהסתמך על פעילות החוג בזמן הקצר שחלף, יש סיכוי להמשך הרחבת והעמקת ההתארגנות לעתיד.

כמה פרטי "בראשית"

במגמה להקים חוג בולאי של ההתישבות העובדת באזורינו, הופץ חוזר במחצית ינואר 78 בנוסח "שלח לחמך על פני המים". לאחר וההדים לחוזר הראשון היו חיוביים, בכל זאת התעוררו חששות וספקות מסויימים לגבי המשך וזאת בגלל "הבלתי נודע", וכן בגין הפיזור הגדול של הישובים שהמרחקים ביניהם מגיעים עד כדי 40 ק"מ ויותר. היו גם פיקפוקים לגבי המשך הסדיר של הפעולות וזאת מסיבת חוסר נסיון ארגוני, כאשר כל העשייה מבוססת על בסיס התנדבותי-חובבני.

יציאה "למרחב"

כמעט שנה חלפה וחלק מהמשימה הושג בידינו כמה נתונים חיוביים שיש בהם כדי להוכיח את התועלת שבמאמצינו. ראשית יותר מ- 50 חברים מאורגנים בחוג המתגוררים ב- 14 ישובים של שלוש מועצות אזוריות; (סולם צור / געתון / נעמן).
2) בפגישות החוג משתתפים בממוצע 30 איש ומעלה מזה.
3) פועלת מזכירות בת 5 חברים המתווה דרכי פעולה.
4) הוזמנו ויגיעו בקרוב מספר קטלוגים ועתונים בולאיים בשפות רבות.
5) התקיימו שלוש תערוכות בולים וכן תערוכה של כ- 200 פרסומים שונים של ספרים, קטלוגים וכתבי עת בשפות שונות.
6) הופצו מספר חוזרים ובהם סקירות על פעילותו השוטפת של החוג.
7) מתקיימות פגישות ביניים קטנות לעיון בקטלוגים וספרות. ולסיכום;

אין כלל להעלות על הדעת הקמתו ופעילותו הסדירה של החוג ללא התמיכה הבלתי מסוייגת של רכז החינוך והתרבות במ.א. געתון שהודות לו, מתבצעת תכנית החוג ללא הפרעות. ובשל כך יבוא על הברכה. כן מקבל החוג חומר בולאי חשוב מהשרות הבולאי, לעומת העזרה האפסית מהאגודות הבולאיות המאורגנות בערים הגדולות כולל התאגדות הבולאים הארצית.

מערכת העלון

מאת ה. לוברני - נהריה

האוסף הבולאי, סידורו ועיצובו

חלק ראשון: מבוא

למען איסוף בולים וסידורם חייב האספן לתת דעתו והלמחיש לעצמו חד משמעותית, מה ברצונו לאסוף.

עד לפני שנים אחדות צורת האוספים היתה ידועה כאוסף ארצי בלבד, אולם במרוצת השנים חלה התפתחות של אספנות והיא: שיטה גם לפי הנושאים, דבר שמצא את ביטויו בהכרתם המלאה בכל תערוכות הבולים בעולם, כאוספים תמטיים.

בתקופה בראשית התקבלה שיטת הנושאים בביטול והגדירו אותן כ"אוספי תמונות". עתה מקובלת שיטה זו כעובדה שאין עוררין עליה. רבים - צעירים ומבוגרים - מתלהבים משיטת אוסף זו ובארצות אירופה וכן בארצות הברית קיימות עשרות רבות של התאגדויות נפרדות שיונות העוסקות בנושאים שבמרוצת השנים התרחבו ומספר חבריהם מגיע לאלפים.

הבדלי השיטות

בשיטת האיסוף לפי ארצות חותר האספן להשלים את אוספו בסידור הבולים לפי תאריך הופעתם, כאשר הבעיה המרכזית להשלמת האוסף מתרכזת בדרך כלל סביב מימון כתנאי להשלמה וזה מתייחס לכל המדינות - לעומת זאת, כאשר מדובר באוספים לפי צורת נושאים, אין השלמות תנאי וקיימת - כמעט בכל המקרים - האפשרות לוותר על בולים יקרים מבלי לפגוע ביסוד ההרכב התימטי.

מה המאחד?

אצל כל אוסף בשתי השיטות (לפי מדינות או נושאים) המשותף הוא "מראה הפנים" של הדפים בהם מסודרים הבולים וכאן החשיבות המשמעותית שבדבר.

לרוב, כאשר מדובר באוסף לפי ארצות, מעטות הבעיות המתעוררות אצל האספן, הואיל ובדרך כלל באים לעזר דפי אלבומים שמודפסים בהם דגמי בולים ומכאן כאמור "אין בעיות".

לעומת זאת סידור בולים בדפים "חלקים" ללא הדפס עם רישום הגדרות מתאימות והסברים אינדיווידואליים עשויים להיות מאוד מוצלחים, עד כדי שימוש לאחרים כדגם חיובי דידיקטי.

אם כן, כיצד ניתן צורה הולמת לאוסף בולים, בשטח הנושאים מעל גבי דפים ברור כי ביסוד, כל אחד יכול להפעיל את דמיונו היוצר בצורה חופשית ואוסף כזה לפי תפיסה עצמית, עשוי לחדש ולהדריך. אולם אנחנו לא נסתפק בכך ובעלון הבא נביא מספר דוגמאות מעשיות.

סביב השרות הבולאי

אחד המרכיבים המרכזיים - אם לא המרכזי - בשטח הבולאות בישראל הינו המוסד הממשלתי: "השרות הבולאי". אצל אספני ההתישבות העובדת מקובל "השרות הבולאי" לא רק כספק בולים אלא גם כמקנה ערכים תרבותיים ולאומיים, כעדות נאמנה לכך שבמשך 30 שנות המדינה פרושים לפנינו בולי ישראל - באספקלרית נושאים המשתקפת ושזורה בעבר, הווה ועתיד של ארץ ישראל ועם ישראל ומקובלת מאוד על רבבות אספנים בעולם כולו.

ההד החיובי הנשמע מאספני העולם ביחס לבולי ישראל מקורו גם בגלל עיצובם הגרפי וציבעוניותם המרשימה. הוכחה חותכת לכך - הפרסומים מהחשובים ביותר בעולם הבולאי, במאמרים, סקירות, חידונים ותחרויות על בולים, כאשר הבול הישראלי זוכה לשבחים מיוחדים.

70 אלף מינויים

עדות מסייעת להצלחת בולי ישראל יכולה לשמש העובדה שמספר המינויים הרשומים ב"שרות הבולאי" מסתכם ב- 70 אלף מהם 12 אלף מינויי חוץ לארץ. 12 אלף אספנים בחו"ל הינו מספר לא מדויק ויש בו כדי להטעות, הואיל ופועלות 13 סוכנויות גדולות בחמשת היבשות המפיצות בולי ישראל, כך שהאמת האומדנית מוכיחה שפרט לישראל עשרות אלפי בולאים בעולם אוספים בולי ישראל. זהו הישג תעמולתי אדיר למדינה שלנו, נוסף להכנסה כספית לא מבוטלת המסתכמת בשנת 1977/78 ב- 25 מיליון ל"י. במטבע זר לעומת מכירות הבולים הכללית של 60 מיליון לירות.

בול בערך - 50 לירות

בראיון עם י. ביילין סגן מנהל "השרות הבולאי" ועם ה. לב הממונה על יחסי ציבור מסתבר כי מתוך שיקולים מעשיים לעתיד הלא רחוק, סביר להניח כי יונפק בול של 50 ל"י לצרכים פוסטליים, בהסתמך על דרישת מנהל שרותי הדאר. "כל הטענות והוכחות של רבים, הדורשים להגביל הוצאות ערכים גבוהים, טענות סרק הם אמר בהדגשה י. ביילין בתשובה לשאלתי והוסיף "שבאינפלציה דוהרת יש להשתחרר ממגבלות פסיכולוגיות, ולהבחין בין הרצוי ובין המצוי". עוד ציין י. ביילין כי "המציאות הכלכלית מכתובה לנו את גובה ערכי הבולים ומכך אין מנוס". "יש להשתחרר - אחת ולתמיד - מהתפיסה הפסיכולוגית המטעה כי בול דאר משול לאגורות ספורות" הטעים י. ביילין.

לסיום רצוני להוסיף כי כל מבקר בבתי הדאר בישראל יכול להתרשם על נקלה מערימות החבילות המבוללות בסכומים העולים על מאה לירות ואף למאתיים ויותר. וזאת לצערי האספנים - הגורם המסייע ביותר, לתביעת מנהל שרותי הדאר ואין ניחומים.

כתב: בז

פ ר פ ר א ו ת

כיריד בולאי ענק בגרמניה שהתקיים בנובמבר השנה, הנחשב כשוק הגדול ביותר בעולם השתתף השרות הכולאי הישראלי בהצלחה. כיריד זה ביקרו קרוב למאה אלף איש, דבר ללא תקדים, והלחץ של הקהל בימים הראשונים גרם כמעט לסגירת שערי הכניסה.

את תשומת לב קהל המבקרים משכו במיוחד שני כולי מאוריציוס הכחול והאדום מאוסף המלכותי האנגלי ששווים נאמד בעשרות מיליוני לירות וההשגחה עליהם הייתה ללא תקדים.

מתוך 40 ארצות שהציגו תערוכות רשמיות התקבלה התצוגה הישראלית באהדה והוקרה ע"י עשרות אלפי המבקרים והעתונות המקצועית סיווגה את ישראל במקום הרביעי המכובד בין ארבעים הארצות. את מימד היריד ניתן להבין כהתפרסות של 163 סוכני בתי עסק מהגדולים בעולם והמחזור הכספי הגיע לסכומים שכמוהם בהיקפם לא נעשה עד כה.

יש לציין כי בין מאות הפירסומים הוצגו שני קטלוגים ישראליים (מודפסים בישראל) אחד צבועני של "כרמל" והשני ללא צבע של "קולר".

*

*

*

האם ידעת כי...

- (1) ישראל מסווגת בעולם הכולאי בין הראשונות לתפוצת הכולים. באסיה; מתוך 42 ארצות המפיקות בולים, נרשמה ישראל סטטיסטית במקום הראשון ויפן עם בולים מהיפים ביותר במקום השני. יתר על כן; לפי נתונים שונים שפורסמו בעתונות המקצועית בעולם זכתה ישראל למקום שביעי מבין 150 ארצות בפופולריות בולאיה.
- (2) ב- 23 באוגוסט 1979 יופיעו בולי או"ם באוסטריה בערכים 0,50, 1, 3, 5, 6, 10, שילינג. הכולים הם בולי שרות של מוסדות או"ם בוניה המעסיקים אלפי פקידיים אחת הסיבות להנפקת הכולים הנ"ל רואים בכך כי המזכיר הכללי של האו"ם ד"ר ולדהיים הינו אוסטרי ואספן נלהב.
- (3) בולי שרות של האו"ם הופיעו (א) בשוויץ כ- 450 בולים, (ב) בצרפת 18 בולים, (ג) בהולנד 43 בולים ובבלגיה - רק בחותמת או"ם 16 בולים.

ח ב ר י ם כ ו ת ב י ם

מרים נצר (קיבוץ יחייעם) מתייחסת לפעילות החוג בביקורת חיובית רבה ומדגישה כי "כפעם הראשונה מאז אלפיים שנה" קם חוג בולאי בגליל המערבי, עם תחושה של חוסן וצמיחה כסימן להתחלה "ברגל ימין".

דומה שהזמן היה בשל להתכנסויות החוג - ממשכה מרים - הואיל ובאזורינו ישנם אספנים רבים ומזמן הורגש צורך למסגרת בשבילים, להעמקת ידע והשגת חומרי עזר עיוניים וטכניים, דבר שסתם חובב בהתיישבות העובדת - בכוחות עצמו אינו יכול להשיגם.

ובהתכנסויות המרכזיות שוקק אולם המועצה פעילות וחיים שלעיתים צר מלהכיל את כל הבאים, אשר מחלקים זמנם לשמוע הרצאות קצרות, מעיינים כתצוגת בולים ועוסקים בהחלפות המתבצעות בערנות ובהצלחה.

מפגשים מוגבלים יותר

ולגבי עתיד הפעולה של החוג, מציעה מרים נצר לארגן גם פגישות מצומצמות יותר בשבתות בשלושת המועצות האזוריות (לפי החלטת מזכירות המתבצעות עתה) שבתכניתן החלפות ועיון בכתבי עת וקטלוגים כלבד.

ולסיום מביאה מרים נצר תקוותה שכל התכניות שתגשמה והחוג שלנו יפעל - בשמחת חיים - כמסגרת תרבותית חברתית לתועלת החובבים המושבעים וכאפיק להשקעת מרץ ופעילות.